

Inbjudan till artikelförfattare – hälsa och barnets rättigheter

Barnombudsmannen kallar sakkunniga och forskare att skriva artiklar till en artikelsamling som kommer att publiceras under 2023 med temat hälsa och barnets rättigheter. I boken granskas hälsa ur perspektivet för barnets rättigheter och ur barnens synvinkel. Författarna ombes lämna in sina artikelförslag senast 15.12.

Barnombudsmannen har till uppgift att utvärdera och främja genomförandet av barnets rättigheter i Finland. Arbetet bygger på FN:s konvention om barnets rättigheter (FördrS 59 och 60/1991). I sin uppgift ska barnombudsmannen förmedla information som erhållits av barn och unga till beslutsfattare och förmedla information som gäller barn till barn, dem som arbetar med barn, myndigheter, beslutsfattare och den övriga befolkningen. För att fullfölja denna uppgift publicerar barnombudsmannen utredningar och undersökningar: <https://lapsiasia.fi/sv/publikationer>.

År 2023 fokuserar barnombudsmannens verksamhet på hälsa ur perspektivet för barnets rättigheter. Barnombudsmannen kommer att publicera en artikelsamling med temat hälsa och barnets rättigheter och kallar sakkunniga och forskare att skriva artiklar till artikelsamlingen.

Enligt artikel 24 i FN:s konvention om barnets rättigheter har barnet rätt till bästa möjliga hälsa. Rätten till hälsa är viktig i sig, men dess förverkligande är nödvändigt också för åtnjutandet av alla andra av konventionens rättigheter, medan förverkligandet av barnens rätt till hälsa förutsätter att flera andra rättigheter som specificerats i konventionen förverkligas.

Hälsa har definierats på flera olika sätt. Ett sätt att definiera hälsa är att fördela den i fysisk, psykisk och social hälsa, och hälsa är ett tillstånd av fullständigt välbefinnande. Hälsa kan främjas bland annat med levnadssätt, delaktighet och tjänster. Barn och ungas somatiska hälsa är på en hög nivå i Finland tack vare omfattande och långsiktig folkhälsopolitik och ett omfattande och långsiktigt arbete för folkhälsan. Under senare år har barn och ungas hälsa dock hotats särskilt av problem med den psykiska hälsan, otillräcklig fysisk aktivitet och osunda matvanor. Anordnandet av hälsovården och tillgången till vård varierar mellan regioner och befolkningsgrupper. Det råder fortfarande ojämlikhet bland barn och unga vad

gäller hälsa och tillgång till vård både på grund av deras bakgrund och deras hemort. Ojämlikheten syns både i diagnostiseringen av sjukdomar och i vårdprognoser.

I barnombudsmannens bok granskas hälsa ur perspektivet för barnets rättigheter och ur barnens synvinkel. Boken ställer frågor om hur olika hälsofrågor berör barnen och barnets rättigheter. Hur förverkligas barnets rätt till hälsa? Vilka faktorer påverkar den upplevda hälsan bland barn och unga? Hurdana uppfattningar om hälsa har barn och unga i olika regioner eller barn och unga som lever med olika hälsorelaterade svårigheter? Vi välkomnar särskilt artiklar som förmedlar uppfattningar och erfarenheter av barn och unga i olika åldrar och av olika bakgrunder om hälsa och hälsorelaterade frågor.

Varför skrivs denna bok?

Det har publicerats otaliga verk om barnens hälsa. Hälsa granskas dock inte så ofta ur perspektivet för barnets rättigheter eller ur barnens synvinkel. Denna bok ger information som baseras på aktuell forskning och erfarenheter om hur hälsorelaterade frågor berör barn och unga och deras rättigheter.

För vem är boken avsedd?

Ämnet är aktuellt och berör oss alla, men alldeles särskilt yrkespersoner som arbetar med barn, fostrare och barnens närstående. Boken ger också viktig information till beslutsfattarna och främjar förståelsen för att barn och unga kan påverka hälsorelaterade frågor.

Vilket slags texter vill vi ha?

Bokens infallsvinkel betonas på barn och unga under 18 år. Barnombudsmannen önskar artiklar som behandlar temat ur olika synvinklar samt ur perspektivet av olika vetenskapsgrenar och vetenskapsteorier. Vi välkomnar särskilt artiklar som förmedlar barn och ungas empiriska kunskap samt artiklar som närmar sig temat ur ett rättighetsperspektiv. Artiklarna ska bygga på en stark forskningsetik och ha ett klart och tydligt uttryck. Eftersom boken är avsedd för allmänheten ber vi att skribenterna strävar efter att uttrycka sig allmänbegripligt.

Vilka ändamål ska boken användas för?

Barnombudsmannens uppgift är att påverka det samhälleliga beslutsfattandet i samarbete med olika aktörer. Genom barnombudsmannens intressentgrupper och kanaler för påverkan får boken stor spridning, också bland beslutsfattare. De texter som publiceras i boken kan väntas få ett betydande genomslag i samhället.

Detaljerade instruktioner

Ni kan skriva artiklar ensamma eller i grupp. Vi betalar ett litet arvode för artiklarna. Längden av de slutliga texterna är cirka 20 000 tecken eller 3 000 ord (10 sidor). Artiklarna redigeras vid barnombudsmannens byrå. Artiklarna uppfyller inte kriterierna för kollegialt utvärderade vetenskapliga artiklar, men de väntas vara sakkunniga och bygga på forskningsbaserad information.

Vänligen skicka in en sammanfattning på cirka en sida (max. 3 000 tecken) där du i stora drag beskriver ditt förslag till boken om hälsa och barnets rättigheter. Skicka in sammanfattningen [med den elektroniska blanketten](#) senast 15.12.2022. Beslut om de artiklar som ska tas med i boken fattas utifrån sammanfattningarna, och artikelförfattarna informeras om valet i januari. Det slutliga godkännandet av artiklarna sker efter det att de första versionerna av artiklarna har lämnats in till barnombudsmannens byrå.

Preliminär tidtabell

Artikelförslag 15.12.2022

Artikelförfattarna utses 13.1.2023

Tid att skriva 13.1–30.4.2023

Kommentarer om de första versionerna 15.5.2023

De slutliga texterna ska vara färdiga senast 15.6.2023.

Boken ges ut i november 2023.

Mer information ges av

Jurist vid barnombudsmannens byrå Merike Helander: merike.helander@oikeus.fi, tfn 029 5666 855

Specialforskare vid barnombudsmannens byrå Terhi Tuukkanen:

terhi.tuukkanen@oikeus.fi, tfn 029 5666 851

